

Povodňové ošetřovné – podpora pro lidi zasažené povodněmi

12.11.2024 - | Česká správa sociálního zabezpečení

Od 13. září 2024 zasáhly Českou republiku povodně. Kvůli této situaci musely být uzavřeny některé školy, školky nebo denní stacionáře pro děti a hendikepované osoby. Povodňové ošetřovné umožňuje získat podporu na péči o blízké v době, kdy jsou tato zařízení zavřena.

Proč bylo povodňové ošetřovné zavedeno?

Od 13. září 2024 zasáhly Českou republiku povodně. Kvůli této situaci musely být uzavřeny některé školy, školky nebo denní stacionáře pro děti a hendikepované osoby. Povodňové ošetřovné umožňuje získat podporu na péči o blízké v době, kdy jsou tato zařízení zavřena. Tento nárok vzniká na základě nového zákona č. 330/2024 Sb., o mimořádné podpoře osob zasažených povodněmi v roce 2024 a o změně zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, který začal platit od 8. 11. 2024 po schválení v režimu legislativní nouze.

Kdo může o povodňové ošetřovné žádat?

- Zaměstnanci, kteří se o blízké starají běžně podle pravidel pro ošetřovné.
- Zaměstnanci na dohody o provedení práce nebo o pracovní činnosti a lidé zaměstnaní v tzv. zaměstnání malého rozsahu, pokud jsou účastní nemocenského pojištění.
- Zaměstnanci, kteří v měsíci, kdy začali pečovat, nebyli účastníky nemocenského pojištění, mohou i tak dostat ošetřovné. Podmínkou je, že byli pojištěni aspoň 3 měsíce v řadě před tímto měsícem a potřeba péče vznikla kvůli následkům povodní.
- Osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ), které si platí nemocenské pojištění alespoň 3 měsíce před vznikem potřeby péče.

Za jakých podmínek se povodňové ošetřovné vyplácí?

- Pokud se musíte starat o dítě mladší 10 let, které navštěvuje zavřené školské/dětské zařízení.
- Pokud se staráte o osobu, která potřebuje péči a je závislá na pomoci jiné osoby alespoň v I. stupni závislosti (a to i ve věku nad 10 let), jestliže kvůli povodním nemůže navštěvovat školu nebo zařízení, v jejichž péči se nachází.
- Pokud pečujete o nezaopatřené dítě se speciálními vzdělávacími potřebami a toto dítě kvůli povodním nemůže navštěvovat školu nebo speciální zařízení.

Povodňové ošetřovné se vyplácí po celou dobu uzavření zařízení od 13. září 2024, nejdéle však do **31. března 2025**.

Co se mění oproti běžnému ošetřovnému?

Za běžných okolností mají lidé nárok na ošetřovné maximálně 9 kalendářních dnů při péči o dítě mladší 10 let nebo 16 kalendářních dnů pro samoživitele, který má v trvalé péči aspoň jedno dítě ve věku do 16 let, jež neukončilo povinnou školní docházku.

- Dochází k prodloužení podpůrní doby čerpání dávky.
- Větší možnost střídání pečujících osob.
- OSVČ mají nárok jen na povodňové ošetřovné.

Jaká je výše povodňového ošetřovného?

- **Standardní výše:** Ošetřovné činí 60 % redukovaného denního vyměřovacího základu (DVZ) za každý kalendářní den péče.
- **Střídání více osob v péči:** Pokud o dítě či jinou osobu pečuje více lidí, stanoví se DVZ pro každého z nich zvlášť.
- **První pečující osoba:** U první osoby, která pečuje, se rozhodné období stanoví ke dni, kdy vznikla potřeba péče.
- **Další pečující osoby:** Pro každou další pečující osobu je rozhodné období ke dni, kdy poprvé převzala péči. Tento DVZ se nemění po celou dobu čerpání dávky, i když se pečující osoby střídají.

Jak o povodňové ošetřovné žádat?

Pro žádost o povodňové ošetřovné jsou připraveny speciální tiskopisy dostupné na ePortálu ČSSZ:

- Žádost o ošetřovné při péči o dítě / jinou osobu za období povodní (platí od 13. 9. 2024 do 31. 3. 2025)
- Žádost OSVČ o ošetřovné při péči o dítě / jinou osobu za období povodní (platí od 13. 9. 2024 do 31. 3. 2025)
- Potvrzení školského zařízení o speciálních vzdělávacích potřebách dítěte (školská zařízení mohou prostřednictvím tiskopisu potvrdit, že dítě má speciální vzdělávací potřeby v důsledku povodní)

Zaměstnanec může podat tiskopisy zaměstnavateli:

- **kompletně elektronicky** (s kvalifikovaným elektronickým podpisem),
- pokud nemá kvalifikovaný elektronický podpis, může tiskopis elektronicky **vyplnit, vytisknout, podepsat, naskenovat a poslat elektronicky zaměstnavateli e-mailem** (bez kvalifikovaného elektronického podpisu),
- tiskopis vytisknout, vyplnit, podepsat a zaměstnavateli předat **fyzicky** (odeslat poštou).

Zaměstnanec je povinen zaměstnavateli vždy předat originál tiskopisu, a to buď v elektronické podobě s kvalifikovaným elektronickým podpisem, nebo v tištěné podobě (např. po návratu do zaměstnání).

OSVČ může podat tiskopisy:

- elektronicky prostřednictvím své datové schránky,
- elektronicky prostřednictvím ePortálu,
- prostřednictvím e-mailu s kvalifikovaným elektronickým podpisem,
- tiskopis vytisknout, vyplnit a odeslat poštou.

Postup pro zaměstnavatele

Zaměstnavatel na žádost o ošetřovné doplní své záznamy nebo použije samostatný tiskopis Záznamy zaměstnavatele k žádosti o ošetřovné při péči o dítě / jinou osobu za kalendářní měsíc v důsledku povodní (platné pro období 13. 9. 2024 – 31. 3. 2025), přiloží žádost zaměstnance a odešle standardně elektronicky na příslušné kontaktní pracoviště ÚSSZ (OSSZ, PSSZ, MSSZ Brno) spolu s Přílohou k žádosti o dávku (NEMPRI) tak, jak je zvyklý u ostatních dávek nemocenského pojištění.

Kterých zařízení se nárok na povodňové ošetřovné týká?

- **Soukromá/veřejná předškolní zařízení** (jesle, dětská skupina, mateřská škola atd.), která před zahájením povinné školní docházky pečují o děti, aby jejich rodiče mohli vykonávat zaměstnání, a která byla uzavřena na základě rozhodnutí příslušného orgánu nebo ředitele zařízení.
- **Základní školy** uzavřené na základě nařízení příslušného orgánu nebo ředitele zařízení.
- **Zařízení určená pro péči o osoby závislé na pomoci jiné osoby aspoň v I. stupni** (lehká závislost) podle zákona o sociálních službách (např. denní či týdenní stacionář, centrum denních služeb), která jsou uzavřena z důvodu povodní.

Kdy nevzniká nárok na výplatu povodňového ošetřovného?

- **Pokud zaměstnanec pracuje během potřeby péče:** Jestliže zaměstnanec během dnů, kdy pečuje o dítě nebo jinou osobu, pracuje (i když jen část dne, a to včetně práce z domova), ošetřovné za tento den nedostane. Tento den je označen jako pracovní den.
- **Pokud zaměstnanec dostává náhradu mzdy od zaměstnavatele:** Jestliže zaměstnanec obdrží náhradu mzdy (například z důvodu překážky v práci na straně zaměstnavatele), ošetřovné mu nenáleží.
- **Za dny pracovního klidu:** Ošetřovné se za dny pracovního klidu (např. víkendy) nevyplácí, pokud zaměstnanci nevznikl nárok na ošetřovné alespoň za jeden pracovní den, kdy péče trvala.
- **Během školních prázdnin:** V období školních prázdnin ošetřovné nelze čerpat.
- **Pro OSVČ bez dobrovolného nemocenského pojištění:** OSVČ (osoby samostatně výdělečně činné), které nejsou účastny dobrovolného nemocenského pojištění, nemají nárok na ošetřovné.
- Nárok na ošetřovné **zaniká** skončením zaměstnání, ze kterého bylo ošetřovné přiznáno, nebo skončením samostatné výdělečné činnosti.

Více informací naleznete ve zvláštní sekci webu ČSSZ.

https://www.cssz.cz/web/cz/uvod/-/asset_publisher/GQ48v1KeNe0J/content/id/2800411